

- „Kemény beszéd ez” – Jézus az élő kenyérről / élet kenyéréről beszélt, aki Ő maga. 6,1–15-ben Jézus tanítja őket, majd ellátja őket „testi kenyérrel”. Ez csoda, de kiderül, hogy nem a csodáért (és nem a tanításáért) mennek utána, hanem „mert ettek a kenyerekből és jóllaktak”. Itt hangzik el az első kemény beszéd: ne ezért fáradozzatok. A mindennapi kenyeret Isten megadja (kérünk is kell), de Jézus nem ezért jött – Isten Jézus Krisztusban nem ezért jött a földre –, ne ezért kövessétek. A földi kenyér (és a földi élet) elvész. Jézus az örök élet, és az a kenyér, ami ezt az életet táplálja. Azt mondja: erre törekedjete, sokkal fontosabb, mint bármi, ami a testi élethez kell.
- Ma azoknak, akik nem hisznek, azért kemény ez a beszéd, mert csak azt hiszik el, amit látnak. „Nem kell nekünk lelki, különben is minden vallás mást tanít, és mindenki azt hisz, amit akar.” Akik akkor hallgatták Jézust, tudták, hogy az Úr az Isten, és Ő ad mindent, ami az életükhöz tartozik. Ezért emlegetik fel a mannát. („Vallási dolgokról” beszélnek, mint a samáriai asszony, amikor megértette, hogy Jézus próféta). Második kemény beszéd: „nem Mózes adta nektek a mennyi kenyeret”. Mennyből kapták, de a földi életüket biztosította. Ebből kellett (volna) megtanulniuk, hogy „nemcsak kenyérrel él az ember, hanem mindazzal, ami Istentől származik”, és törekedniük arra, hogy megismerjék magát Istent, ne csak az ajándékait vegyék el.
- Jézus ezért jött: hogy Őbenne magát Istent ismerjük fel / meg, és fogadjuk be. Ő az (örök) élet kenyere, akkor van örök életem, ha ezt a kenyeret eszem. Ahhoz, hogy örök életem legyen, magára Jézusra van szükségem, nem azokra a dolgokra, amiket ad. Amikor még nem értették, hogy erről beszél Jézus, még kérték, hogy „add nekünk mindig ezt a kenyeret” (34) – most nem kéri (41), csak zúgolódnak, mert Jézust csak embernek tartják, azt hiszik, hogy ismerik („Nem a József fia ez...”). Nem akarnak „Jézusból többet venni”, nem akarják Őbenne felismerni Istent. Jézus elmondja a feltételeket: „aki hozzám jön”, „aki bennem hisz”, de nem hisznek, nem akarják jobban megismerni Istent – nem vonzza őket az Atya. Ez a harmadik kemény beszéd. Nekünk is az: „senki sem jöhet hozzám, ha nem vonzza az Atya” – eszünkbe jut róla a kettős predestináció, és vitatkozunk ahelyett, hogy hinnénk, és elfogadnánk, ami készen van.
- Készen van az, hogy Jézus odaadta a testét és véré, „hogy azt együk és igyuk”. 52. v.: „hogyan”. Jézus nem magyarázza el, csak azt mondja: enélkül nincs örök életetek. Isten így akar nektek örök életet adni, hittel fogadjátok el. „Hogyan adja oda a testét és véré” – majd meglátják Jézus halálánál. Hogyan lesz ebből étel és ital – ezt hinniük kell. Meg kell térniük, ezután jön a rendszeres „táplálkozás” Krisztussal, ami által az örök élet növekszik bennem, ami által hasonló leszek Krisztushoz – én pedig kisebb leszek.
- „Titeket ez megbotráncoztat?” Minden készen van: Jézus odaadta a testét és véré értém. Minden azon múlik, hogy kell-e nekem az, amit Ő készített. „A Lélek az, aki megelevenít, a test nem használ semmit” – a saját eszem, elmélkedésem sem „használ”, nem ad örök életet, csak Jézus beszédei, ami „Lélek és élet”.
- „Akik nem hisznek” – akiknek nem kellett Jézus, akik nem akartak az Ő testéből és véréből (halálából) élni. Akiknek elég, hogy Isten a földön gondot visel róluk (akár csoda által is), de nem kell nekik Ő maga. Vallásosak, de nem tudnak mit kezdeni Jézussal, el is hagyják.

- A hívőket is elérheti a visszavallásosodás. Amikor már nem az „örök élet beszéde” (és benne maga Jézus) a legfontosabb. Amikor azt gondolják, hogy „úgyis velem van egész nap, akkor is, ha most nem olvastam vagy felületesen olvastam az ígét; nem értettem, mi vonatkozik rám, de majd csak megsegít ma is” – esetleg belemegyünk olyasmibe, amibe nem mennénk, ha megértettük volna, amit nekünk mondott az Igében, és így várjuk a segítségét. Ha ebben az állapotban vagyok, újra kérnem kell az első szeretetet, azt, hogy valóban meg tudjam alázni magam, engedelmesen, nyitottan tudjam hallgatni Őt – a „kemény beszédeit” is, amikor arról beszél, amit régóta rosszul teszek és nem akarok változtatni rajta; amit meg kellene tennem, de nem akarom, mert kellemetlen. „A nagyoknak kemény eledel való”: számítsak rá, hogy mindig fogok kemény beszédeket hallani; lássam meg benne azt, hogy szeret, hogy Önmagához hasonlóvá akar formálni, és tartsam meg, „forgassam a szívemben” ezeket a beszédeket is.

Jn 6,69 „És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.”